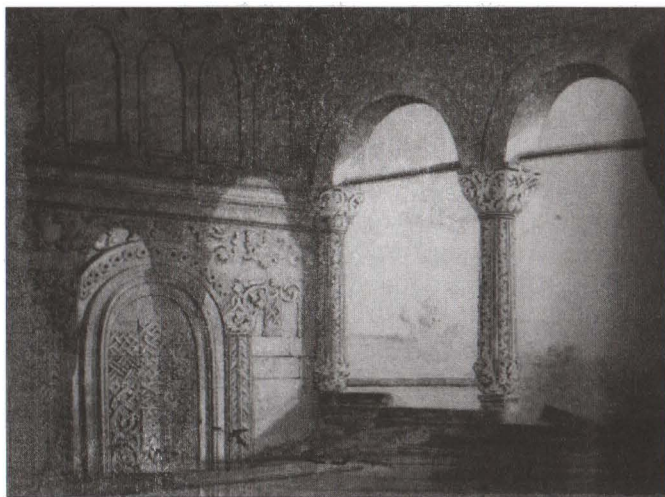


FÂNTÂNA DE LA FILARET DE CAROL POPP DE SZATHMARI

Mihai Petru Georgescu

Expoziția dedicată bicentenarului nașterii lui Carol Popp de Szathmari, organizată sub egida Muzeului Național Cotroceni, a adus pe simeze un important număr de lucrări ale artistului – efort reunit al unor prestigioase instituții muzeale bucureștene precum și din țară (vezi catalog).

Muzeul Municipiului București împreună cu Muzeul de Artă Frederic și Cecilia-Cuțescu Storck dețin în patrimoniul lor lucrări reprezentative pentru creația artistului, mare parte dintre acestea, provenind din colecția acestuia¹.

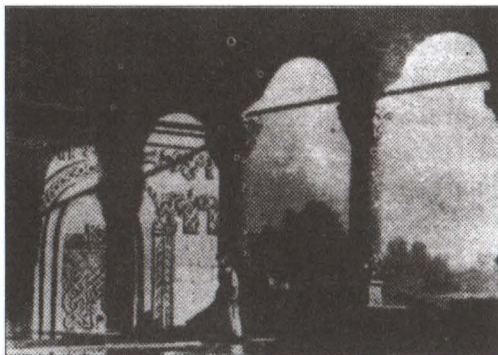


Ne-a atras atenția în mod special lucrarea *București – Fântânile Cantacuzine* (sepia/hârtie, 21,7 x 29,5 cm; vezi catalog pag. 106) care, prin subiect și compoziție, ne reamintește de tabloul lui H. Trenk cu titlul *Fântâna de la Filaret* (ulei pe hârtie cerată, 22,1 x 28,6 cm, semnată și datată dreapta jos H. Trenk, 1860)². N. Vătămanu

1. Ortansa Sathmary, nora pictorului fiind sora pictoriței Cecilia-Cuțescu Storck

2. Penteleiciuc Doina, Ionescu Stela, Kiss- Grigorescu Maria. 1975. Repertoriul graficii românești din secolul al XIX-lea (Desen, Acuarelă, Pastel, Gravură), vol. II. Muzeul de Artă al R.S.R, București.

în documentatul său studiu consacrat monumentului [Vătămanu, 1973] - *Fântâna de la Filaret* - (text frizând pe alocuri poemul în proză), subliniază importanța lucrării – singura mărturie³ iconografică, cunoscută la acea dată. Emanuel Bădescu, pe aceeași temă, în articolul *Fântâna Filaret, izvorul României moderne* [Bădescu, 2011], descrie avaturile monumentului – unic martor din epocă (1848) al evenimentelor premergătoare emancipării naționale, aducând în discuție o a doua acuarelă – *Carol I pe câmpul libertății* – de Carol Popp de Szathmari ce reprezintă o imagine de ansamblu (incluzând și fântâna) a Câmpului Filaretului, veritabilă agoră dâmbovițeană.



Fântâna de la Filaret - H. Trenk, 1860

Compoziția acuarelui lui Carol Popp de Szathmari coincide în detaliu cu lucrarea lui H. Trenk, cu excepția personajului feminin (ce nu apare la C.P.de S.), diferențându-se numai prin paleta cromatică. Lucrarea se încadrează într-o bună tradiție a camaraderiei artistice, specifică epocii, ce nu excludea reluarea unui subiect de către comilitoni. Regăsim astfel în opera lui C.P. de Szathmari reluate lucrări după Preziosi, Michel Bouquet, Charles Doussault [Silvan Ionescu, 2012], Valerio⁴ la care îl putem adăuga și pe Henri Trenk.

În acest context și titlul lucrării ar trebui reconsiderat – actuala *Fântână Cantacuzino* (de cu totul altă factură) datând din 1870 fiind construită pe vechiul amplasament al Fântânii Filaret.

3. Deconcentrate sunt referirile la o *altă* (!) lucrare a lui Trenk (nu ne-a fost accesibilă), cu trimitere la *Foișorul Mavrocordașilor: Pictorul Trenk ne-a lăsat un tablou semnat și datat din 1864, ce înfățișează o locuință în ruină cu ferestrele prevăzute cu arcade.... În pictura lui Trenk apare o locuință cu bolți și arcade.* [Turcu Mioara, arh. Const. Marinescu. 1968]. Descriere ce concordă și cu lucrarea la care facem referire.

4. *Napoleon al III-lea și Principatele Române* (catalog).2008. Muzeul Național de Artă al României, București.



Carol I pe câmpul libertății – Carol Popp de Szathmari

Bibliografie

- Bădescu Emanuel.** 2011. Marele foc și alte povești din București. Edit. Cadmos, București
- Grigorescu Marica.** 1992. Henri Trenk și arta restaurării tezaurelor - 100 de ani de la moartea artistului (1818 - 1892) (catalog). Muzeul Național de Artă, București.
- Ionescu Adrian-Silvan,** 2012. *Universul lui Szathmari – Universalul Szathmari.* Studiu introductiv. Carol Popp de Szathmari – Pictor și fotograf. Muzeul Național Cotroceni, București
- Ionescu Stela.** 1965. Expoziția documentară Henri Trenk (1820-1888) (catalog). Muzeul de Artă al R.P.R, București.
- Oprescu George.** 1937. Pictura românească în secolul al XIX-lea. Fundația pentru Literatură și Artă Regele Carol II, București.
- Oprescu George.** 1942. Grafica românească în secolul al XIX-lea, vol. I. Fundația pentru Literatură și Artă, București.
- Penteleiciuc Doina, Ionescu Stela, Kiss- Grigorescu Maria.** 1975. Repertoriul graficii românești din secolul al XIX-lea (Desen, Acuarelă, Pastel, Gravură), vol. II. Muzeul de Artă al R.S.R, București.
- Turcu Mioara, arh. Const. Marinescu.** 1968. Considerații privind „Foișorul Mavrocordaților”, Materiale de istorie și muzeografie vol. VI, București, pag. 119 - 126
- Vătămanu N.** 1973. Istorie bucureșteană. Ed. Enciclopedică Română, București.
- Napoleon al III-lea și Principatele Române* (catalog). 2008. Muzeul Național de Artă al României, București.